

prima instanță: D. Mîrzenco
instanța de apel: N. Vascan, V. Negru, A. Bostan

dosarul nr. 2ra-1590/16

ÎNCHEIERE

20 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Ala Cobăneanu

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Bulat Elena,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Asociației Profesionale „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” împotriva Elenei Bulat cu privire la încasarea sumei în ordine de regres și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2015, prin care a fost admis apelul declarat de către Asociația Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, casată integral hotărîrea Judecătoriei Strășeni din 29 aprilie 2015 și emisă o nouă hotărîre prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă:

La 06 noiembrie 2014, AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Elenei Bulat cu privire la încasarea sumei în ordine de regres și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 17 iulie 2013, în or. Strășeni a avut loc accidentul rutier cu implicarea automobilelor de model „Honda Civic”, condus de Platon Aliona și „Opel Vectra”, condus de Bulat Elena.

Susține că la momentul producerii accidentului rutier, pîrîta Bulat Elena, conducătorul autovehiculului de model „Opel Vectra”, n/î ST AS 870, nu deținea poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule.

Menționează că la data de 26 iulie 2013, persoana păgubită Platon Aliona s-a adresat către reclamantă cu o cerere privind achitarea despăgubirii de asigurare pentru repararea automobilului de model „Honda Civic”, n/î K AM 331, prejudicii cauzate în rezultatul accidentului rutier din data de 17 iulie 2013.

Indică că potrivit schiței accidentului rutier, anexă a procesului-verbal cu privire la contravenție din 25 iulie 2013, au fost stabilite deteriorările ambelor automobile implicate în accidentul rutier.

Potrivit actului de examinare a mijlocului auto și raportului de evaluare a pagubei nr. 1055/08A din 23 august 2013 îndeplinit de SRL „Exauto-Plus”, au fost stabilite deteriorările pricinuite automobilului de model „Honda Civic”, cât și lucrările de reparație necesare pentru remedierea acestuia, astfel valoarea prejudiciului cauzat automobilului de model „Honda Civic” constituie 117 052,73 lei.

În acest context, relevă că reieșind din actele sus menționate, cât și din prevederile art. 20 alin. (5), art. 23, art. 33 alin. (1) și alin. (3) al Legii nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” a achitat despăgubire de asigurare în sumă de 85 289,54 lei, fapt confirmat prin ordinul nr. 197/fvs din 03 octombrie 2013 și prin ordinul de plată nr. 316 din 09 octombrie 2013.

Respectiv, susține că AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, în limitele despăgubirii plătite și din momentul achitării acestei plăți este subrogat de drept și fără nici o formalitate în toate drepturile asiguratului contra persoanei responsabile de cauzarea daunei, ori potrivit speței vinovat de comiterea accidentului este conducătorul autovehiculului de model „Opel Vectra”, n/î ST AS 870, Bulat Elena.

La fel, relatează că la data de 25 octombrie 2013, în adresa pîrîtului a fost remisă pretenția cu nr. 01-2232/13, în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, însă acesta nu a întreprins careva acțiuni pentru remedierea cauzei, din care considerent a înaintat prezenta acțiune în vederea recuperării sumei achitate în ordine de regres.

Își întemeiază cererea în baza dispozițiilor art. 20 alin. (5), art. 33 alin. (1) și alin. (3) și alin. (8) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie pentru pagubele produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006.

Solicită încasarea de la Bulat Elena în beneficiul AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” în ordine de regres a sumei de 85 289,54 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Strășeni din 29 aprilie 2015, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 23 decembrie 2015, a fost admis apelul declarat de către AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, casată integral hotărîrea Judecătoriei Strășeni din 29 aprilie 2015 și emisă o nouă hotărîre prin care acțiunea a fost admisă, fiind încasat în ordine de regres, de la pîrîta Bulat Elena în beneficiul reclamantei Asociația Profesională „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, suma de 85 289,54 lei cu titlu de despăgubire de asigurare, cheltuielile de judecată pentru achitarea taxei de stat în prima instanță și în instanța de apel în mărime de 4477,68 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3250 lei.

În motivarea deciziei, instanța de apel a invocat prevederile art. 20 alin. (5), art. 30 alin. (1) și alin. (3), art. 33 alin. (8) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie pentru pagubele produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006 și art. 1415 alin. (1) Cod civil, care reglementează că drepturile și obligațiile persoanei păgubite, activitatea Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule, recuperarea sumelor cheltuite din Fondul de protecție a victimelor străzii și acțiune de regres față de persoanele răspunzătoare de prejudiciu, care indică că în vederea recuperării sumelor cheltuite din Fondul de protecție a victimelor străzii, Biroul Național poate

înainta, în limitele despăgubirii de asigurare achitate, acțiune de regres față de persoanele răspunzătoare de prejudiciu.

Cu referire la norma citată și în coraport cu materialele pricinii, instanța de apel a reținut că AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, legitim și întemeiat a înaintat în limitele despăgubirii de asigurare achitate, acțiune de regres față de persoana răspunzătoare de prejudiciu și, respectiv, pentru cheltuielile legate de instrumentarea și lichidarea pretențiilor de despăgubire asupra persoanei răspunzătoare pentru repararea prejudiciului, în cazul accidentului în care posesorul (utilizatorul) autovehiculului nu deține poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă.

Totodată, instanța de apel a considerat că instanța de fond în mod eronat a concluzionat că prin hotărîrea Judecătorei Strășeni din 22 octombrie 2013, de încetare a procesului contravențional, a fost de fapt exclusă vinovăția pîrîtei Bulat Elena în producerea accidentului rutier din 17 iulie 2013 și că se impune respingerea cererii de chemare în judecată a AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, deoarece anularea de către instanța de judecată a procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare cu încetarea procesului contravențional din motive formale nu înlătură răspunderea persoanei de a repara prejudiciul astfel cauzat, tocmai datorită faptului că în asemenea circumstanțe vinovăția persoanei nu este exclusă.

Or, temeiul încetării procesului contravențional intentat față de Bulat Elena s-a datorat faptului neprezentării agentului constatator, legal citat, în ședința de judecată, nefiind examinată cauza în fond, în cadrul căreia s-ar fi stabilit ilegalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare.

Iar, instanțele de judecată sunt în drept, în cazul examinării cauzelor civile privind repararea prejudiciului rezultat din accident rutier, să constate vinovăția pîrîtului în cauzarea prejudiciului material.

În aceste condiții, instanța de apel a conchis că AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” a obținut dreptul de a înainta acțiunea în regres față de Bulat Elena, care este vinovată de producerea accidentului rutier din data de 17 iulie 2013, întrucît s-a stabilit cu certitudine că Bulat Elena, exploatînd autovehiculul de model „Opel Vectra”, cu n/î ST AS 870, în lipsa unui contract valabil de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule și cauzînd un prejudiciu material, datorează AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” suma de 85 289,54 lei, care a fost achitată de către AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” persoanei păgubite, Platon Aliona.

La 01 martie 2016, prin intermediul oficiului poștal, Bulat Elena a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel cu menținerea în vigoare a hotărîrii instanței de fond (f. d. 144).

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerînd-o neîntemeiată și emisă cu aprecierea arbitrară a probelor, invocînd prevederile art. 432 alin. (4) CPC.

Susține că decizia instanței de apel nu este bazată pe circumstanțele constatate și dovedite la judecarea pricinii.

La fel, indică că instanța de apel nu a dat o apreciere hotărîrii Judecătorei Strășeni din 14 decembrie 2015 la cererea de chemare în judecată a Alionei Platon împotriva Elenei Bulat cu privire la încasarea prejudiciului rezultat al accidentului rutier din 17 martie 2013, în care se regăsesc declarațiile martorilor Samson Vasile, Sirețanu Nicolae și concluziile Raportul de expertiză auto-tehnică nr. 806 din 04 decembrie 2015, prin care este constatat în cadrul ședinței de judecată că în momentul producerii accidentului rutier reclamanta Platon Aliona, care se afla la volanul automobilului de model „Honda-Civic” vorbea la telefon, din care motiv ultima nu a redus viteza cu care se deplasa pentru a nu pune în pericol siguranța traficului.

Menționează că instanța de apel nu a reținut inexistența faptei contravenționale, or prin hotărîrea Judecătorei Strășeni din 22 octombrie 2013 care este definitivă și irevocabilă, a fost admisă contestația Elenei Bulat, iar ultima nu a fost declarată vinovată, fiind încetat procesul contravențional pornit în baza art. 242 alin. (1), din motivul neprezentării agentului constatator.

La 08 iulie 2016, AP „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule”, reprezentată de avocatul Lazăr Tudor a depus referință la recursul declarat, prin care a invocat caracterul neîntemeiat al acestuia și a solicitata respingerea lui ca fiind inadmisibil.

Menționează că recurenta nu a invocat o pretinsă încălcare esențială sau aplicarea eronată a unei norme de drept procedural de către instanța de apel la adoptarea deciziei contestate.

Consideră că o simplă mențiune că probele au fost interpretate arbitrar de către instanța ierarhic inferioară nu constituie un temei de declarare a recursului în sensul art. 432 alin. (4) CPC.

Or, prin prisma 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcînd în mod flagrant regulile de apreciere a acestora, astfel după cum respectivele sunt statuate la art. 130 CPC.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei instanței de apel din 23 decembrie 2015 a fost expediată în adresa participanților la proces, inclusiv recurentei Bulat Elena, fapt ce se confirmă prin copia scrisorii de însoțire nr. 134 (f. d. 114), însă, probe care ar confirma data expedierii sau data recepționării acesteia de către destinatari la materialele cauzei lipsesc.

Astfel instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 01 martie 2016, prin intermediul oficiului poștal, în termen.

Examinînd temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Bulat Elena, este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Bulat Elena, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

De altfel, nu pot fi reținute ca probe nici actele care au fost anexate de către recurenta la cererea de recurs, deoarece, nu pot fi anexate la cererea de recurs și nu sunt examinate de instanța de recurs probe adiționale ale participanților la proces care confirmă existența sau inexistența circumstanțelor de fapt cu caracter material-juridic, pe care se întemeiază pretențiile sau obiecțiilor părților, or potrivit art. 442 alin. (1) CPC, judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii atacate, fără a administra noi dovezi.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificîndu-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe cînd în recursul declarat de către Bulat Elena asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Bulat Elena ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Bulat Elena se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Ala Cobăneanu